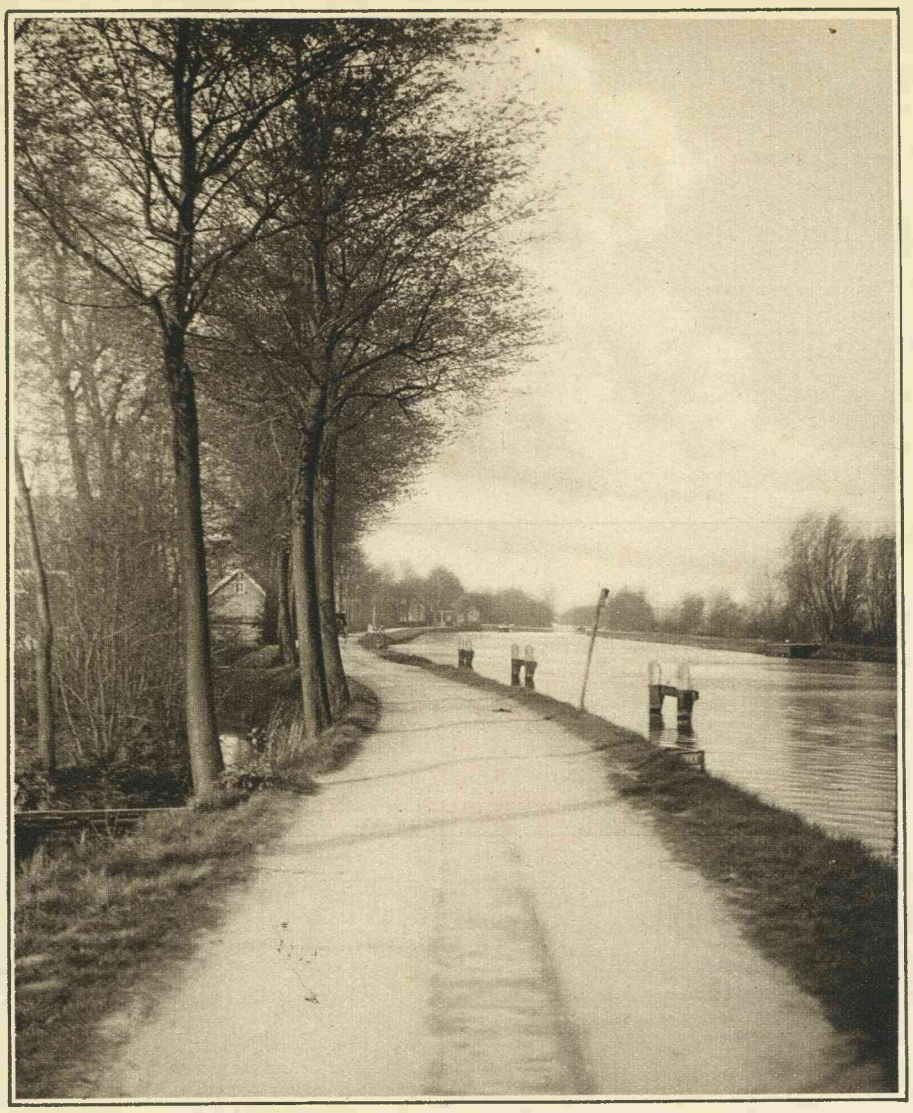
en stelselmatig verzamelde collectie bijeengekregen heeft... Boeken over álle onderwerpen, landkaarten, bij dozijnen in alle soorten; schoolplaten, reliefkaarten, alle soorten van schoolbanken, borden, leien, tafels, natuurkundige instrumenten, skeletten, rekenrekken, leesplanken, globen, teeken- en schrijfgereedschappen van het meest uiteenloopend maaksel, schoolkachels van allerlei fabrikaat, en o, nog vèèl, veel meer zaken, die wie een school wil inrichten of moderniseeren, kennen en beoordeelen moet.

Een zeèr merkwaardig hoekje op de tentoonstelling is de afdeeling „oude school", een verzameling verouderde leermiddelen als tegenstelling temidden van de keurverzameling van het nieuwste en beste allerkoddigst aandoend. Wij kiekten deze oude dingsigheden eens voor onze lezers. En ze moeten die foto's maar eens goed bezien, al was het alleen om eens een indruk te krijgen van de in onze moderne oogen antediluviaansche inrichting-en-stelsel van het onderwijs, waarbij onze voorouders groot geworden zijn.

Op onze eerste kiek ziet men oude schoolbanken, en daarop boekendragers, waarvan een, de mooiste, herkomstig uit Hindeloopen; letterblokjes om lezen te leeren, en een oudmodisch kaarsblokje met snuiter.

Onze tweede kiek toont u den door den tand des tijds min of meer afgeknaagden lessenaar en zetel van den meester. Aan den lessenaar en zetel hangt het met een ezel beschilderd bord, het Ezelsbord, naast den stoel is het Schandbord neergezet; de bestemming van beide borden is begrijpelijk; ze werden gehangen om den hals der lievelingen, die volgens den meester daarvoor in aanmerking kwamen; men kon dan direct zien wie dom was, en wie zich slecht gedragen had; (in zijn soort óók een „aanschouwelijke methode".) Op den lessenaar liggen dreigend geëtaleerd de folterwerktuigen, destijds bij het onderwijs in zwang: de Roede en de Plakken. Daarnaast prijkt de Roskam, het gereedschap, waarmee de vriendelijke meester het verwarde haar der slecht verzorgde pupillen, pijnlijk maar netjes aanharkte. Links op den lessenaar ziet men het letterrad van Niewaldt, een voorwerp om onderwijs in de letterkunde te geven, en rechts een diervormige pop van schetsmatig modelé; dit opvallend misbaksel is de zoogenaamde Ongeluksvogel, het projectiel, dat den stouterik naar het hoofd gesmeten werd, als de meester geen lust had, zijn troon te verlaten; en dit projectiel werkte indirect als het beruchte hari-kiri-zwaard; de boosdoener, die het ontving was gedoemd, er zijn eigen vonnis mede te voltrekken, zij het dan op indirecte manier: hij moest het zijn vaderlijken vriend eigenhandig terugbezorgen en werd voor deze beleefdheid beloond met een pak ransel van je welste . . . .

Aan den Vliet.

Tot zoover de „leermiddelen", bij ons voorgeslacht in zwang.

Tot zoover ook ons artikel bij deze „leermiddelen", die... ja wellicht, hoe verouderd ook, in onzen tijd nog dienen konden.

Ware het slechts om ze aan de enkele kinderen, die tegenwoordig zelfs nog niet graag naar school gaan, te laten zien, om ze tot het besef te brengen, dat het in hun school, bij die van hun voorgeslacht vergeleken, botertje tot op den boom is.

Zoo leert men uit vergelijking met het oude (ook hier weer volgens de „aanschouwelijke methode") het nieuwe waardeeren; vóórbeelden wekken, ook de slechte . . . . maar die wekken afschrik, en zoo, langs een omweg, waardeering van het goede, hun tegenstelling.

Kyf-Kyf.

Vijver met zwanen.